TILIFON: Rizakter 13-48, Sikritar 14-75, Sikritariat 3-75, Şəhər eşlege 4-58, Təngə rid. 13-44, Iəşlənnər eylege . . . 12-46, Taratu eylege 9-01

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndələk gəzit-Partiə Өlkə Komitete, Yzək Başqarma, Tatprofsovit həm Şəhər Sovitь orgьnь.
BRƏMNƏR BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRIS: г. Казань, Чернышевская ул. д. № 21, ред. газ. «Кзыл-Татарстан»
9 ncь jьl cьƣa

QZЬL Tatarstan

Brləşegez bөten donja eşcelərə!
Pəncəşəmbe, 21 Nujəber 1929 jьl. № 265 (2635)
JAZЬLU BƏJƏSE: 1 ajƣa - 80 t., 3 ajƣa - 2 s. 30 t., 6 ajƣa - 4 s. 50 t., 1 jьlƣa - 8 s. 50 t.
CIT ILLƏRGƏ: 1 ajƣa - 1 s., 6 ajƣa - 10 s., 3 ajƣa - 5 s.
POTPISKLAR tarata ajlarda, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. Z. dəge bөten poctə ajrьlmalarь həm kontorlarnda alьna.

Angeliə xөkyməte həm „Sovit propagandьsь“

Suŋƣь kөnnərdə Angeliənen tybənge palatasnda qatь maŋnajlь çəntlmənnər, SSSR blən diplomatiə baƣlanşlarь jaŋartьlu uŋajь blən zur aktiflьq kyrsətələr. Gindirson Angeliə eşcelər partiəse xөkymətenen Britaniə impiriəsndə kapital intirislarьn jaqlauda konsirvatrlardan hic kim tygel ikənnegen Angeliə burzuaziəsenə kyrsətrgə tli. Başta ul, ipt. Dovgalivski blən səjləşylər başlanƣan caqta, Sovitlar xөkymətenen doşmannьq propagandьsnnan baş tartu turnda 1924 nce jlƣь kileşyne tanuьn ƣna soraƣan ide. Xəzer inde ul bu kileşyne yzncə aŋnarƣa, anda Komintirn turnda da məcbyriətlər bar dip kyrsətrgə tieş taba. Xəzer bez Gindirsonnьŋ zəjəyliniəsnnən şunь kyrəbez: ul, Komintirn eşlərə өcen, dimək bөten dөnjadaƣь kommunis partiələrneŋ eşlərə өcen Sovit xөkyməte çəyaplь digən qaraşta torьuьnda dəyam itə. Bez inde mondьj səjasi qaraşnьŋ brnce nətiçələren praktikьda kyrəbez. Konsirvatьr diputatlar, Kөnjaq Afrikada „Sovit propagandasьna“ qarşь Gindirsonnьŋ nindi caralar kyryen sorau өcen uŋajlь vaqttan fajdalanьp qalrƣa trştьlar. Alar: „Sovit xөkyməte, Kөnjaq - Afrika nigrlarь arasnda baş kytəry cƣarьr өcen yz əmissarlarьn çibərye blən, 1924 nce jlƣь kileşyne inde xəzer yk bozdь tyglme?“ dip soradьlar. Kөnjaq Afrikadaƣь çirle xalqlarnьŋ aq iksplatatrlarƣa həm alarƣa jardəm ityce Angeliə ştьjklarьna qarşь baş kytərylərenə kmnər julbaşcьlьq itə torƣannardьr, bez anь acьq blmibez.

Angeliə kapitalьnьŋ qara qollarьnьŋ zabastofkьsьna bəlki mommunislar julbaşcьlьq itkənnərder. Ləkin əgərdə Gindirson, Sovit xөkyməte, məsələn Hindostanda tnclьq turnda Angeliəgə garantiə biryne yz өstenə alьr dip ujlasa, bik jalƣьşa əlbəttə. Monьŋ blən ul, eşcelər partiəsenen xzmət iələre intirisьna, xətta Angeliə səydəseneŋ intirislarьna da qarap xərəkət itməyen bəlki eşcelər rivolytsiəse aldьnda qatь [illegible] Britaniənen jrtqьc impiri[illegible] xərəkət itkənnegen bzgə də, şulaj uq Angeliə prolitariatьnada taƣьn berkyrsətə.

Sovit xөkyməte yzeneŋ tnclьq tləyen həm Angeliə blən tnclьq baƣlanşlarьn urnaştьrrƣa tləgənnegen kyrsətte. Şunьŋ өcen, Sovit xөkyməte Angeliə impirializmьnьŋ Sovitkə qarşь xisapsьz kyp cƣlarnь ojştьruьna da kyz jomarƣa kynde. Sovit xөkyməte, „mədəniətle“ Britaniə xөkyməte politsəseneŋ Arkosqa banditlarca hөçym ity şiklle vaqiƣələrneŋ qabatlanmauьna garantiələrdə soramadь. Ləkin Sovit xөkyməte, yzeneŋ Angeliə blən jaŋa kileşy jasarƣa xəzer torьuьna, SSSR өstenə nindider maxsus burclar jөkləyce xaqsьz dogovor jasauƣa kynye jaki Angeliə aldьnda kapitylətsiə jasaub dip məƣnə birelygə hic jul qujmas. Bu turьda Cimbirlinnən gnə tygel, bəlki şul Cimbirlinnərneŋ syzenə bik trьşьp qolaq salucь „eşcelər“ xөkyməte kşelərə də blep torsnnar.

„Pravda“ 20 nujəber (radio bujnca).

Angliənen S.S.S.R. gə ilgelegən jaŋa ilcese ƟSMOND OVI.

Nankin ƣəskərlərə çiŋeləlәr

Finjyjsən ƣəskərlərə Sənjan şəhəren aldьlar.

ŞANXAJ, 19 (Tass). Xunaj provinsiəsendəge Sənjan rajonnda Nankin ƣəskərlərə bik uŋajsьz xəlgə qaldьlar. Xubəj provinsiəsenen [illegible] bөten kşenen diqqəten yzenə jynəldere.

TOKIO, 19 (Tass). „Nitsi - Nitsi“ gəzite, Finjyjsən ƣəskərləreneŋ Sənjan şəhəren alƣannьƣьn xəbər itə.

TOKIO, 19 (Tass). Simbun - Ringo agintstьvasьna Pikinnən xəbər itələr:

— Finjyjsən ƣəskərlərenə Lojan rajonnnan jardəm kilde. Finjyjsən ərmiəse, Xinan provinsiəsendəge Tinfьjn həm Sycьzoŋ şəhərləren yz qulьnda tota.

Vingeriə tau eşcelere zabastofkьsь kiŋəjə

Vina, 18 (Tass). Budapəşt şəhərennən xəbər itələr: «16 ncь nujəbrdə Vingeriə tau eşcelərenen zabastofkьsь bөten Şalgotarian rajonьna çəjelde. Bөten şaxtьlarda eşlər tuqtaldь. Zabastofkada, Vingeriə tau eşcelərə profsojuzь həm rivolytsiəce sul qanatь julbaşcьlьq itə.

Kөnjaq Afrikada Angeliəgə qarşь kytəreleş

LONDON, 19 (Tass). Rəjter agintstьvasь Pritoriədən (Kөnjaq Afrika Sojuzь) xəbər itə:

— Kөnjaq-Afrika Sojuzьnьŋ jystitsiə ministere, Durьan şəhərndə çirle xalqlarnьŋ [illegible] nindi caralar [illegible] şuşь syzlərne səjlədə:

— „Xөkymət çirle xalqlar arasьndaƣь cualşlarnь [illegible] kity qurqьnьcь aldьnda tora. Bu cualşlarnьŋ əhəmmiəte bik zur“ dide.

Tərle xəbərlər

ANGELIƏ, 19 (Tass). [illegible] prsidətele Girairt Smit urnnan cqtь.

QUŞMA AMIRIKA, 19. [illegible] ministere Gud ylde.

BRYSSILDƏN alьnƣan xəbərlərgə kyrə, Bilgiə xөkyməte krizis başlanƣa tora.

Bolƣariə, Cix - slovakiə həm bytən illərdə uqucьlar cualьşь

VINA, 19 (Tass) Bolƣariənen baş qalasь Sofia şəhərennən alьnƣan xəbərlərgə kyrə, 12 nce nujəbrdən 16 nce nujəbrgə qədər, anda məktəp uqucьlarь [illegible]

PRAGA, 19 (Tass). Cix - Slovakiə tiligraf agintstvasь xəbər itə:

— Studintlar [illegible]

PRAGA, 19 (Tass). Cix - Slovakiə tiligraf agintstvasь xəbər itə:

— Bygen univirsitit studintlarь arasnda cualşlar dəyam itə. 150 kommunis studint protis dimonstratsiəse jasarƣa tiədelər. [illegible]

Girmania kommunislar partiəse joƣntьsь kecəjde

Şəhər idarələrenə sajlau vaqtnda kommunislar zur uŋşьqa irştelər. Kommunislar partiəse eşcelərne partiəgə tartu kampaniəsen başladь.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniədə şəhər idarələrenə sajlaunьŋ qaj-ber nətiçələre bolaj: Tyringiədə Zyl şəhərndə, kommunislar 3 mandat aldьlar (elek alar qulnda ber mandat bar ide), sotsial - dimokratlar - elkke 15 mandat urnьna 9 mandat ƣna aldьlar. Rur өlkəsndə sajlaularƣa xalqnьŋ bik az protsintь ƣna qatnaştь. Monda kommunislar partiəse kyp tauьşlar aldь; sotsial - dimokratlarƣa birlgən tauьşlarnьŋ sanь kimede. Rur өlkəsndə milli - sotsialislar (faşislar) da kyp tauьş aldьlar.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniə kommunislar partiəseneŋ şəhər idarələrenə, sajlau vaqtnda zur çiŋylərgə ireşye Fransiə burzua mətbuƣatьna bik nьq joƣntь jasadь. Fransiə burzua gəzitləre, bu sajlaulardan suŋ eşcelər massьsь arasnda kommunislar partiəse joƣntьsь kecəjəcəgen, şul uq vaqtta faşislarnьŋ da nƣьn jazalar həm monьŋ Fransiə blən Girmaniəne jaqnnaştьru səjasətenə çitti qurqьnьc tudrƣannьƣьn əjtələr.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniə kommunislar partiəse orgьnь „Rote Fanə“ gəzite yzeneŋ baş məqaləsndə şuşь syzlərne jaza:

— „Girmaniə kommunislar partiəseneŋ cirattaƣь burьcь, Birlində kommunislarƣa tauьş birgən 500.000 kşeneŋ iŋ jaxşь rivolytsiəce өleşen partiə safьna tartudan ƣibarət“.

«Suŋƣь ike kөn ecndə Birlində 1.000 ləp eşce partiəgə krde.

Kommunislar partiəse eşcelərne partiəgə tartuь kecəjty өcen, Birlinneŋ bөten rajonnarnda eşcelərne partiəgə alu biorolarь tөzede. Kicə şuşь kampaniə uŋajь blən, kommunislar partiəse Birlində kyp mitingelər uzdrdь. Aratrlar şəhər idarəsenə sajlaunьŋ nətiçələre turnda səjlədelər. Birlində eşcelər tora torƣan Viddinge rajonnda ipt. Tilmanric səjləp, bu sajlaularnьŋ prolitariat arasnda kommunislar partiəse joƣntьsь kecəjyen kyrsətkənnegen əjtte.

BIRLIN, 18 (Tass). Gonnovir şəhərnnən Rəjxstagƣa sajlanƣan sotsial-dimokrat diputatkь Mariə Roze, kommunislar partiəsenə kyçkən ide. Xəzrge kөndə Saksoniə Landtagь diputatkьsь sotsial-dimokrat Mariə Ripir də yzen kommunislar partiəse jaqlь dip iƣlan qldь. Ul sotsial - dimokratlar partiəsnnən cqtь həm eşcelərgə mөraçəƣət itep, alarnь şəhər idarəsenə sajlaular vaqtnda kommunislar partiəsenə tauьş birrgə өndəde.

PARIZ, 19 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgьnь „Jumanitə“ gəzite, Girmaniə kommunislar partiəseneŋ şəhər idarələrenə sajlaularda çiŋye uŋajь blən şuşь syzlərne jaza:

— Birlində 600.000 ləp eşcelər, sotsial - dimokratlarnьŋ brnce maj kөndə eşcelər qanьn aƣьzularьna həm alarnьŋ qzьl frontoviklar sojuzьn taratьp kommunislar partiəsen ezərlkləylərenə bik jaxşь çəyap birdelər. Girmaniə kommunislar partiəseneŋ çiŋye, eşcelər xərəkəteneŋ jaŋa rivolytsiəce kytəreleşe turnda Komintirn Başqarmasь plinumnda əjtlgən syzlərne raslьj.

Diŋgez kөclərə turnda ƣь konfirinsiə

Konfirinsiəgə qatnaşucь 5 dəylət arasnda kisken qarşьlqlar bar.

LONDON, 18 (Tass). „Dəjli Tiligraf“ gəziteneŋ səjasi xəbərcece jaza:

— Angeliə xөkyməte Quşma Amirika [illegible] diŋgez konfirinsiəsen 21 nce ƣinvarƣa bilgelədə həm şul turьda Fransiə, Italiə həm Japoniəgə bldərylər çibərde.

VAŞINGTON, 17 (Tass). Quşma Amirika Tşqь Eşlər Ministrlege eşləren vaqtlьca başqarucь Koton mətbuƣat vəkillərenə şuşь syzlərne səjlədə:

— „Əgərdə Italiə həm Fransiə, 5 dəylət arasnda diŋgez məs'ələlərə turnda kileşy jasaludan baş tartsalar, Quşma Amirika xөkyməte, Japoniə həm Italiə dəylətlərə blən gnə dogovor jasarƣa ujlamьj. Əgərdə diŋgez konfirinsiəsenə 5 dəylətneŋ bişesnnən də vəkillər kilməsə, Amirika diligatsiəse bu konfirinsiəgə qatnaşudan baş tartacaq“.

VAŞINGTON, 19 (Tass). Quşma Amirikanьŋ tşqь eşlər ministere Stimson, Quşma Amirikanьŋ qulnda diŋgez konfirnsiəsenə qatnaşu өcen acьq həm nqlь ber program juqlьƣьn əjtte.

Angeliə kompartiəse Mirut totqnnarьn jaqlьj

Hindostanda qulƣa alnƣan eşce vəkilləren jaqlau өcen ipt. Kəmpbil Hindostanƣa kitə.

LONDON, 19 (Tass). Angeliə xөkyməte [illegible] julbascьlarь sutьna səjasi konsyltant rəyeşndə qatnaşu өcen, iptəş Kəmpbilne Mirut şəhərenə (Hindostanƣa) çibərrgə roxsət itte. Hindostan eşlərə ministere Vidzvud Bin şuşь syzlərne səjlədə:

„Kəmpbil, Hindostanda torƣan caƣnda, sutta səjasi Konsyltant bulьp qatnaşu blən gnə qənaƣətlənrgə həm bytən eşlərne eşləməskə, məsələn mitingelərdə səjləməskə vəƣdə itep qulnnan jazu birrgə tieş. Aŋar şul caƣnda ƣna Hindostanƣa barrƣa roxsət bireləcək dide.

Angeliə kommunislar partiəse, Hindostan eşcelər xərəkəte julbaşcьlarьn jaqlaucьsьz qaldrmas өcen, bu şartlarnь qabul itərgə məçbyr buldь. ləkin Angeliə kommunislar partiəse moŋar protis bldrde. Mirut şəhərndə Hindostan rivolytsiənirlərenə jasala torƣan sut, ƣinvarda jaŋadan başlanacaq.

LONDON, 19 (Tass). Hindostan milli kongerisьnьŋ komitite, Angeliə xөkymətnnən çəyap alnƣancь, yzeneŋ 2 nce nujəbrdəge manifisьna yzgərş krtməskə qərar birde; milli kongeris yzeneŋ bu manifisnda, Sajmon komisiəse blən brgə eşlərgə xəzer ikənnegen bldrgən ide. Şul uq vaqtta, Bingaliə provinsiəseneŋ milli kongerise Angeliə - Hindostan konfirinsiəsenə qatnaşu turnda Angeliə xөkymətenеŋ təq, dimen kire qaƣarƣa buldь həm 1 nce ƣinvardan başlap Angeliə xөkymətenə passif qarşьlьq kyrsətrgə qərar birde.

Kontrol' sannar

kymək dogovrlarƣa krtelrgə tieşme?

Barlьq profsojuz ojşmalarьna həm xuçalьq pritpriətiələrenə

(Profsojuzlar Yzək Sovitь həm S S S R Juƣarь Xalьq xuçalьƣь Sovitь aŋnatmalarь)

MƏSKƏY, 19 (Tass). Kontrol' sannarь kymək dogovrlarƣa krty turndaƣь məs'ələ nujnca urnnarda xuçalьq orgnnarь həm profsojuz ojşmalarь arasnda [illegible] kөnkilikler cqьp tora. Şunьŋ blən, Bөten Sojuz Profsojuzlar Yzək Sovitь həm Juƣarь Xalьq Xuçalьƣь Sovitь [illegible] itələr:

1) Promьjşlennos - finans planьnьŋ kontrol' sannarь bujnca nulgan barlьq [illegible] sotsializm jarşь turndaƣь kymək dogovrlarƣa krtergə tieş. [illegible] dogovrlarnь [illegible] kymək dogovrlarƣa [illegible] dip [illegible]

2) Profsojuz ojşmalarь həm xuçalьq orgnnarь, kymək dogovrlarnь [illegible] kymək dogovrlarƣa [illegible] təqdim [illegible] sotsializm [illegible] həm [illegible] qoru saqlanu[illegible] sьjnfь[illegible] jaqla[illegible], xuçalьq ojşmalarь pritpriətiəneŋ kontrol' sannarьn [illegible] kilməçbyr.

3) Bөten Sojuz Profsojuzlar Yzək Sovitьnьŋ həm Juƣarь Xalьq Xuçalьƣь Sovitьnьŋ kymək dogovrlarnь jaŋadan tөzy turndaƣь diriktif xatlarь bujnca, tybəndəgelər əjtep ytelə:

„Aldaƣь kymək dogovrlar kampaniəseneŋ burьcь - xzmətkə dөres normь quju həm xzmət xaqьn tərtipkə salu julь blən, xzmət xaqь blən xzmətneŋ eşləp cƣaruь ysy arasnda hər ber pritpriətiədə promfinplannьŋ ytəlyen tə'min itərlek baƣlanьş tudьrudan ƣibarət“. Şul uŋaj blən xuçalьq orgnnarь həm profsojuzlar kymək dogovrƣa tybəndəge punktnь krtrgə tieşlər: „Dogovrnь tөzyce hər ike jaq xzmətneŋ eşləp cƣarьşь həm xzmət xaqь bujnca, şul xuçalьq brləşməsenə (triskə həm anьŋ pritpriətiəsenə) bilgelənƣən həm tybəndə kyrsətlgən kontrol' sannarnь ytərgə məçbyr itelələr“. Xzmət xaqьn tərtipkə salƣanda həm tixnikь normirovaniəse bilgeləgən vaqtta, şulaj uq bu kontrol' sannarnь ytəy өcen eşləy həm bəjə normьlarьn jaŋadan qarap cƣarƣa kirək bulƣan vaqtlarda şuşь juƣarьdaƣь punktь təp nigez itep alьna. Bu vaqtta xuçalьq orgьnь, promьjşlennos - finans planь tarafnnan kyzətlgən tixnikь - proizvodstьva həm ratsionalizatsiə caralarьn tormşqa aşьrrƣa məçbyr itelə.

Profsojuzlar yzək sovitь sikritarь: BƏJBIRG.

SSSR Juƣarь Xalьq Xuçalьƣь Sovite prsidətelə. KUJBIŞOF.

Italiada krəstiən cualşlarь kecəja

PARIZ, 19 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgьnь „Jumanitə“ gəzitenə Milan şəhərnnən (Italiə) alnƣan jaŋa xəbərlər, Italiəneŋ yze blən kөn jaq rajonnarnda krəstiən cualşlarьnьŋ rivolytsiəcelek tөsen alьn raslьjlar. Həmme çirdə krəstiənnər həm aul xuçalьƣь eşcelərə, faşislarnь aullardan qualьjlar həm faşislarnьŋ militsiə həm zandarmnarь blən suƣьşalar. Kalabriədə cualşlar dəyam itə. Kozins həm Fidziə şəhərlərə, faşislar militsiəse ətrətlərə tarafnnan alndь. Tirə jaqtaƣь krəstiənnər, bu rajonƣa ber kmne də çibərmilər. Cualşlarnьŋ quzƣaluьna, naloklarnьŋ artuь səbəp buldь. Bu naloklarnьŋ iŋ kyp өleşe jarlь krəstiənnər өstenə tөşə. „Lavoro Faşista“ gəziteneŋ jazunca, jarlь krəstiənnərneŋ eşləp cƣarƣan əjbrləreneŋ 70 prosintь nalok tyləygə kitə. Krəstiənnər 13 tərle nalok tylərgə tieşlər. Cualьş bulƣan rajonnarda, krəstiənnər nalok tyləydən baş tartalar. Səjasətcelər, xөkymətneŋ krəstiənnərgə qarşь qatь caralar kyrəcəgen səjlilər.

Fransiədə eşce xəbərcelər xərəkəte

PARIZ, 14 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgьnь „Jumanitə“ gəzite, bu kөnnərdə yzndəge eşce həm aul xəbərcelərenеŋ eşləyenə ike jьl tulƣannqьn bldrde. 1929 ncь jlnьŋ 1 nce yktəberenə eşce həm aul xəbərcelərenеŋ sanь 1.730 ƣa çitte. Bu jlnьŋ 9 ajь ecndə „Jumanitə“ gə eşce həm aul xəbərcelərnnən 4·394 xat kilde.

Fransiada rivolytsiəce profsojuzlarnьŋ çiŋye

PARIZ, 19 (Tass). Pariz tirəsndəge şəhərcklərdə həm provinsiədəge ajьrьm rajonnarda xzmət kamiralarьna eşcelərneŋ vəkilləren sajlaƣan caqta, unitarni (rivolytsiəce) xzmət konfidiratsiəseneŋ kondidatlarь zur çiŋylərgə irştelər. Pariz tirəsndəge ike şəhərcktə tik unitarni profsojuz vəkillərə gnə sajlandьlar. Monda riformis həm kotolik profsojuzlar təmam çiŋldelər. Sivr dipartamintndaƣь tikstil promьjşlnnosь yzəge-Armantiər şəhərndə həm mital promьjşlnnosьnьŋ yzəge bulƣan Monluçan şəhərndə, promьjşlnnos pritprlətiələreneŋ ismnegə bujnca riformislardan ber kşe də uzmadь. Kyp urnnarda kondidatlar jaŋadan tauьşqa qujьlacaq.

Miksikedə prizidint sajlau

NIO - JORK, 17 (Tass). Miksikedə prizidint sajlaular bara. Tauьş biry uzdьrьla torƣan jortlar ƣəskər tarafnnan saqlana. Prizidint sajlau uŋajь blən, vlaslar eşce—krəstiən xərəkəten ezərlkləyne kecəjttelər. Bigerək tə, Miksike kommunislar partiəseneŋ joƣntьsь zur bulƣan rajonnarda ezərlkləylər bik kecəjde. Miksikeneŋ zur şəhərlərndə qannь bərleşylər buldь. Yterlgən həm jaralanƣan kşelər bik kyp. Prizidintlkkə, milli — rivolytsiə partiəse kondidatь Rubino sajlanьr ten niqədər qssa da, eşce—krəstiən blogь kondidatь Trianƣa 40.000 tauьş birlde.

MIKSIKO, 19 (Tass)· Miksiko başqalasьnьŋ komindantь, kommunislar partiəseneŋ ƣəskərlər arasnda proklamatsiə taratqannьƣьn iƣlan qldь. Komindant bu eşne tikşerrgə həm kommunizm propogandьsь jasauda şiklənƣən bөten kşelərne totarƣa quştь. Ber nicə kommunis qulƣa alьnьp tөrməgə jabldьlar· Bolarƣa cit kşelər blən kyreşrgə roxsət itmilər.

Balalar kymək xuçalqta

Volokolam okrugь, Jaropolis aulnda biьl 7 kşelek balalar tөrkemnnən 400 balalь kymək xuçalьq ojştьrldь. Kymək xuçalqnь Vikşin familiəle 13 jəşlek bala ojştrdь. Rəsmdə: şul xuçalqnьŋ clinnəre, balalar.

Jaŋa skripkьda iske kөjlər

Ƣ. Arslanof rəsme.

Auьl xuçalьƣь kopiratsiələrenə sajlau kampaniəse

Partiəneŋ barlьq kantun, rajon həm volьs komititlarьna

1 nce dikəbrdən 15 nce ƣinvarƣa qədər Tatarstan auьl xuçalьƣь kopiratsiəseneŋ həmme tөrləreneŋ də tybənge cltərndə xisap biry həm sajlau kampaniəsce ytkәreləcək.

Auьl xuçalьƣьn sotsializm nigzlərndə jaŋa baştan qoru eşndə kymək xuçalqlar tөzeleşe həm auьl xuçalьƣь kopiratsiəse aldnda torƣan zur burclar bu kampaniəgə ajruca əhəmmietle səjasi - xuçalьq tөse birələr.

Aldaƣь kampaniəneŋ iŋ əhəmmiətle burclarь tybəndəge bulrƣa tieş.

1) Auьl xuçalьƣь kopiratsiəseneŋ cirattaƣь burclarьn, anьŋ kyməkləştery həm kopiratiflaştьru eşndəge uŋşlarьn həm kimcelkləren massьƣa aŋnatu.

2) Jarlь, jalcь həm urta xəllelər aktifьnьŋ kiŋ qatlauьn auьl xuçalьƣь kopiratsiəsen jaŋa baştan qoru burьcьn turь-dan-turь tormşqa aşьruƣa tartu, şulaj uq əle xəzrgə qədər ojştьrlmaƣan jarlь - jalcь həm urta xəllelərne kymək xuçalьq - kopiratif tөzeleşenə taƣьn da nƣьraq tarta.

3) Tybənge cltərneŋ, anьŋ ajrьm tarmaqlarьnьŋ partiə həm xөkymət tarafnnan birlgən diriktif həm zadaniələrne ytərgə jaraqlь bulьp - bulmauьn çntkləp tikşery.

4) Kymək xuçalqlarda bu kampaniəneŋ ytkәrelyenə ajruca əhəmmiət birelrgə, alar cit ilimintlardan kisken rəyeştə tazartьlrƣa, alarnьŋ eş sьjfatlarь tikşerelrgə, eşləp cƣaru qorallarьnьŋ həm başqalarnьŋ kyməkləşterelylərə kecəjtelrgə tieş. Şul uq vaqtta iŋ ƣadi proizvodstva brləşmələreneŋ ere kymək xuçalqlarƣa əjlənylərenə hər tөrle jullar blən bulşlьq itərgə kirək.

5) Kampaniə barƣan vaqtta kopiratif aparatьn sьjnfi cit həm crgən ilimintlarda kisken rəyeştə tazartrƣa, kulaklarnьŋ həm taza tormşlьlarnьŋ yz kondidatlarьn həm yzlərə jaqlь kşelərne ytkәry өcen kampaniədən fajdalanrƣa trьşularьna jul qaldrmasqa kirək. Auьl xuçalьƣь kampaniəseneŋ başqaru orgnnarnda esləy өcen jarlь, jalcь həm urta xəlle aktiflarnь kytərrgə həm kampaniəneŋ bөten barьşьna partiə çitəkcelege buldьrunь tə'min itərgə kirək.

Juƣarьda sanalьp ytkənnərne tormşqa aşьru өcen Өlkə Komitete təqdim itə:

1) Kymək xuçalqlarda həm auьl xuçalьƣь kopiratsiəsndə kampaniəne ytkәry komisiələre tөzy өcen caralar kyrrgə, ul komisiələrne partiə çitəkcelege blən tə'min itərgə.

2) Başqaru həm kontrol' orgnnarьna sajlaƣan vaqtta alarnь, bigrək tə ere kymək xuçalqlar, ere rajonnar, proizvodstva həm auьl xuçalьƣь şirkətlərə szьƣь bujnca eşkə jaraqlь, sьjnfi jaqtan cnqqan həm xəzrlkle eşcelər blən tə'min itərgə.

3) Partiə ojşmalarь clinnəren urnnarda kampaniəne ytkәrygə turьdan turь qatnaşu өcen urnnarƣa çibərəp, jalcь, jarlь, xatьn-qьz həm jəşlər çiьlşlarьna partiə çitəkcelege buldьrunь tə'min itərgə.

Brigadalar slytьna xəzrlek jomşaq

slytqa tuƣьz kөn qaldь. Ləkin kyp urnnarda xəzrlek eşlərə alьp barmьjlar əle.

Udarnьj brigadьlar slytь xəzrlek eşlərə alьp barlmau arqasnda 1 nce dikəbrgə kickterlde. Ləkin bez slytnьŋ 1 nce dikəbrdə buluьna da ьşana alabzmь? Əgər də bez Galaktionof fabrigndaƣь xəzrləny eşlərenə kyz salsaq, anda bu eş kөlke dərəçəsndə bara. Fabkom eşcelərenеŋ ujnca, alarda brigadьlar da, prsidətel də bar, xətta xəzrlek eşlərə də alьp barьlalar· Ləkin fabrikqa kyz salsaŋ başqa nərsə kyrəseŋ.

VSFS өndəməsndə, brigadьlar slytьna xəzrlek eşenə xuçalьq - səjasi dogovorlarnьŋ ytəlyləren tikşry həm sotsializm jarьşьnьŋ jaŋa basqcqa basuь itep qaralrƣa tieş dip əjtelə. Ləkin eşkə kilgəndə fabzafkomnar alaj qarьj almьjlar.

Spirt zavodьnьŋ juu həm salu sixnda 3 brigadь bar. Alarnьŋ brse komsomollar brigadьsь bulьp, anьŋ jaxşь ƣna uŋşlarь da bar. Udarnitsalar - Komsomolkьlarƣa byləklər də birlgən. Ləkin alar slytqa xəzrlənmilər. Zavkom zavodqa slytta ike urьn birelye turnda brigadьlarƣa əjtkən də eş şunьŋ blən btkən. Bөten kyrlgən xəzrlek şul bulƣan.

Slytnьŋ yz vaqtnda çiьla almau qurqьnьcь bar.

„Spartak“ profsajuz eşcelərə slytnьŋ əhəmmiəten niqədər aŋnasalar, şul qədər ber nərsə də eşləməgənnər.

— Bik jaxşь aŋnьjm-di proizvodstьva komisiəse prsidətele-Ləkin ni eşlim suŋ? Jөz kisəkkə ajrьla almьjm bit. Bzdə jarьş dogovrlarьn tikşrgənneŋ suŋnda 30 jaŋa udarnьj brigadь tөzlde. 500 kşe jarşqa qatnaşa. Ujьn tygel bit. Alarnь aformit itep bterrgə kirək bit. Mnə şular arqasnda slytqa xəzrlənrgə mөmkinnek juq...

Brigadьcьlar kiŋəşmə jasadьlar, ə slyt turnda ber syz də jəşmədelər. Ə bit bu kiŋəşmədə slytqa xəzrlek eşen çəjep çibərrgə mөmkinnek bar ide bit.

Əle bez kyptən tygel genə Vaxitof zavotnda həm „Svitoc“ ta slytqa xəzrlek barmauь turnda jazƣan idek. Aŋar inde 10 kөnnəp vaqьt uzdь. Ə anda bez xəzrdə də şundьj uq eşszlkne kyrəbez.

Suŋƣь kөnnər jaqnnaşalar. 5 nce dikəbrdə udarniklarnьŋ bөten Sojuz sjьzlarь acьla. 1 nce dikəbrdə Bөten Tatarstan slytь acьlrƣa tieş. Xəzrlek eşlərə bolaj barƣan caƣnda, bez slytnьŋ uŋşlь ytyenə ьşana almьjbьz. Xəzrlek eşləren kecəjtrgə, salqьn qaraucьlarnь çəyapqa tartrƣa kirək.

F. S.

Sovitlar Sojuznda

Çir tөzy eşlərə өcen jasalƣan burclar bterlsen.

MƏSKƏY, 16 (Rosta). Narkomzim xisabь bujnca çir tөzygə həm çir tөzy eşlərə өcen xalqnьŋ burьcь 1 nce yktəbrgə 7 milion 20 meŋ sumƣa çitə. Narkomzim, burclarьn birrgə tieşle kşelərneŋ sotsial sostaflarьn tizlek blən acuь Okrug Başqarma Komitetenə tapşьrunь Sovnarkomnnan sorьj. Jarlь xalqtan burclar alnmasqa tieş, ə qalƣannarnnaŋ iŋ qsqa vaqt ecndə alьnьp bterrgə tieş. Şunьŋ blən brgə jaxşь xuçalqlarƣa həm kulak xuçalqlarьna qarata kytərnke xaqlar qullanrƣa tieş.

Urьs blgclərə blən nimes blgece Val'tir arasnda nizaƣ cqtь.

LININGRAT, 16 (Rosta). Novgorttaƣь „Komintirn“ forfor zavotnda tixnik diriktьr blən nimes inzinirь Vol'tir həm inzinir - tixnik kolliktifь arasnda kisken nizaƣ cqtь. Өlkə Prof sovit həm forfor trise, Kiramika institutь blgclərenеŋ qatnaşь blən komisiə bilgelədelər. Komisiə tikşery өcen Novgortqa kitte. Nimes blgece Val'trƣa qarşь kytərlgən nizaƣnь tikşrgən vidəmstva komisiəse, jaŋadan Novgortqa barrƣa həm yzləreneŋ nətiçələren „Komintirn“ eşcelərenеŋ qaramaƣьna qujarƣa qərar qldь. Komisiə, zavotnьŋ inzinir-tixnik kolliktifь boiorasь, Val'tirneŋ ratsionallaştьru eşlərenə tөrle qarşьlqlar eşləgən həm ul jaŋadan sajlanrƣa tieş dip taba; ə bajtaq urьs eşcelərə urnnarnnan alьnrƣa jəisə başqa zavotlarƣa kycerelrgə tieşlər. Komisiə Novgortqa ike kөnnən suŋ kitə.

Cit il eşcelərə Dnipropitrovskidə.

DNIPROPITROVSKI, 16 (Tass). Girmaniə, Fransiə, Latviə həm Avsteriə prolitarlarьnьŋ 42 vəkillek cit il eşcelərə diligatsiəse kilde.

№ 265 (2635) „Qzьl Tatarstan" Pənçeşəmbe, 21 Nujəвer 1929 псь jьl. 2 Bit

Tixnike kadrlarь xəzrləy turnda

Yzək Komititneŋ iyl plinumь qərarlarьn ytəy turnda V.K.P. (в) Yzək Komitite rizolytsiəse

(ئیبدەش کاگانوۆیچ داکلادی بوینچا ۋ. ک. پ. (ب) ئوزەك کەمیتیتی پلینومی تارافئندان 1929 نچی یل، 16 نچی نویەبردە قابول ئیتلدی).

یوعاری تیحنیکی ئوقویورتلاری، ئویشئرو هەم ئالارعا جیتەکچئلك ئیتو مەسئەلەسی

بیش یللق پلان هەم ئانی کادرلار بلەن تەئمین ئیتو

یوعاری تیحنیکی ئوقویورتلارئنڭ ئوقئتو ئشلەرن یاڭا باشدان قورو

بلگچلەر ئاراسئندا سەیاسی هەم پرافیسیانالنی ئشلەر

یوعاری تیحنیکی ئوقو یورتلارئنڭ ساتسیال ساستافلارن یاحشرتو

حوجالق کادرلارئنا جیتەکچئلك

پارتییه‌سز سه‌ویتچئ تاتار ئوقئمشلئلارئ ،كونتر ریۋه‌لوتسییون سولتانعه‌لییفچئلككه‌ قارشئ

17نچی نویه‌برده‌ تاتار مه‌ده‌نییه‌تی ،یورتی تارافندان جییلغان پارتییه‌سز تاتار ئوقئمشلئلاری جییلئشئندا ئیبده‌ش عازیم قاسیمفنئڭ سولتانعه‌لییفچئلك تورئنداغی داكلادی بوینچا فیكر ئالئشولار

ئاگرانوم ئه‌بلحانف ئیبده‌ش ریچی

ئیبده‌شله‌ر، ریۋه‌لوتسییه‌گه‌ چاقلی تاتار ئوقئمشلئلارئندا بورژووا میلله‌تچئلئگی كوچ‌لی ئیدی. حه‌زرگی كونده‌ده‌ پارتییه‌سز تاتار ئوقئمشلئلارئنئڭ قایبر ئولئشئنده‌، بو بورژووا میلله‌تچئله‌ری بار.

منه‌، شول توركم ئوقئمشلئلار، ئوكته‌برنئڭ 12 یلی تولوغا قاراماسدان، هامان ئوزله‌رئنئڭ ئشله‌رن ده‌وام ئیتدئرب كیلب، نه‌تیجه‌ده‌ حه‌زرگی ،كونتر-ریۋه‌لوتسییه‌چی سولتانعه‌لییفچئله‌ر توركئمئنه‌ ئه‌یله‌ندئله‌ر.

ئالار ریۋه‌لوتسییه‌نئڭ 12 یللق ده‌وامندا هامان بزنی ئالدارغا، ئوزله‌رئنئڭ پچراق یوللارئنا كرترگه‌ هه‌م پارتییه‌نئڭ میللی سه‌یاسه‌تن بزگه‌ یالغش ئاڭلاترغا یورگه‌نله‌ر. له‌كین تاتارنئڭ توبه‌نگی قاتلاودان چققان سه‌ویتچی ئوقئمشلئلارئنئڭ كیڭ ئولئشی ئالارنئڭ تئزاقلارئنا توشمه‌دئله‌ر. حه‌زر ئالار ئاراسندا، پرافیسرلق ده‌ره‌جه‌سئنه‌ قه‌ده‌ر كوته‌رلگه‌نله‌ری بار. ئالار بر واقتدادا تورانچئلارنئڭ فیكرله‌رئنه‌ ئالدانماسلار.

موندان ،سوڭ بزگه‌ سولتانعه‌لییفچئلئك هه‌م ئوكلق حه‌ره‌كه‌تئنه‌ قارشی بولغانلئغئ بزنی یاحشراق كورسه‌ترگه‌ كیره‌ك. قاسیمف ئیبده‌شنئڭ داكلادن تڭلاغاندان ،سوڭ بز ئه‌یته‌بز:

— پارتییه‌نئڭ هه‌م سه‌ویتله‌ر حوكومه‌تئنئڭ كورگه‌ن چارالارئنا موكارغا قه‌ده‌ر نیچك یارده‌م ئیتب كیلگه‌ن بولساق، موندان سوڭدا سولتانعه‌لییفچئلئك هه‌م باشقا تورلئلاردا شولای ئوق یارده‌م ئیته‌چه‌كبز- دیبز. ئولكه‌ كه‌میتیتئنئڭ یولباشچئلئغئ ئاستندا بولغان ،شوندی ئاكلاشولارئنئڭ یشئراق یاسالوون هه‌م پارتییه‌ تارافندان بزنئڭ پارتییه‌سز ئوقئمشلئلارغا یولباشچئلئق ئشئنئڭ كوچه‌یتئلوون ،سوریبز. ،شونئڭ بله‌ن برگه‌ ئه‌یتب كیته‌رگه‌ كیره‌ك، بز نیقه‌ده‌ر عیلمی ئشله‌ر بله‌ن شوغلله‌نوچی عالیمله‌ر بولساقدا، بزگه‌ ئوزئبزنی ،سینفی كوره‌شده‌ن چیتده‌ ،توتب، كابینیتدا بیكله‌نب ئوتئرغا یارامی. بز هه‌ر واقتدا پارتییه‌گه‌ ئاكتیف یارده‌مچی بولرغا هه‌م ئانئڭ قه‌رارلارن دیققه‌تله‌ب ئوقب، ،شونی تورمشقا ئاشئررغا تییشبز. حه‌زر بزنئڭ ئالدا بیش یللق حوجالق پلانئن تورمشقا ئاشئرو، ئاول حوجالقلارن كومه‌كله‌شدئر، كومه‌كله‌شكه‌ن حوجالقلاردا كولتوری ئشله‌رن كوچه‌یتو، جیرلی میلله‌تچئلئككه‌ هه‌م ،زور ئورسچئلئق شاۋینیزمئنا قارشی كوره‌شو، یوغاری مه‌كته‌بله‌رگه‌ یاكادان سایلاولار كبك ،زور بورچلار تورا. ،بو ئشله‌رنئڭ بارئنادا بز ئاكتیف ره‌وشده‌ قاتناشرغا هه‌م ،شول یولدا پارتییه‌گه‌ نقلاب یارده‌م ئیته‌رگه‌ تییشبز.

،دوكتور بیككینین ئیبده‌ش ریچی

ع. قاسیمف ئیبده‌ش داكلادن تاتار ۋراچلارئنئڭ قوزئلاب قارشی ئالغانلئغن ئه‌یتب ئوزغاچ- سه‌ویتله‌ر رسایوزی بویك یاڭا قورئلش ئالدندا، حه‌زرگی كونده‌ ئانئڭ قای ده‌ره‌جه‌له‌رگه‌ ئیرشكه‌نلئگن مه‌تبوعات بله‌ن ئش ئیتكه‌ن هه‌ر كم بله‌، بیش یللق پلاننی عه‌مه‌لگه‌ قویودا كون ساین ئیرئشلگه‌ن ،زور قازانشلارنی كورب، سه‌ویت دوشمانلاری، دونیا ئیمپیرییالیسلارئنئڭ ئاچولاری قابارب، سه‌ویتكه‌ قارشی ئیڭ بوزق، ئیڭ پچراق چارالارغا كرئشو یوللارئنا توشب كیته‌له‌ر. ئیپمن، واق بورژووا، ،جرن جرلاب، پرالیتارییات دیكتاتوراسئنا بوزق، پچراق ،ئوی بله‌ن قارشی چعب، پرالیتارییات ۋلاسی ته‌گه‌رمه‌چئنه‌ تایاق تعارغا ماتاشوچی سولتانعه‌لییفچئله‌رده‌ شولارنئڭ برسی. ،ئول تورئدا تاتار ۋراچلاری میئم بله‌ن برگه‌ عازیم ئیبده‌ش قاسیمف سوزله‌رئنه‌ ،تولئسی بله‌ن قوشلغانلئغن ئوزب ئه‌یته‌ ئالام.

شوندان ،سوڭ بیككینین ئیبده‌ش سه‌ویت ۋلاسی قاناتی ئاستئندا میدیتسینا بابئندا ئیرئشلگه‌ن ،زور قازانشلارغا، ئاز واقت ئچئنده‌ تاتارلاردان كوزگه‌ كورئنرلك سانلاردا میدیتسینا ئشچیله‌ری جیتئشوگه‌، كانسولتاتسییه‌له‌ر، بالنیس، یارده‌م پونكتلاری، یه‌سلئله‌ر، ساناتورییه‌له‌ر ئاچئلوغا هه‌م ئئلك میدیتسینانئڭ نه‌رسه‌ ئیكه‌نن ده‌ بلمه‌گه‌ن تاتار ئاوللارئنا میدیتسینا...

جیرسزلكده‌ن ئینتككه‌ن تاتار كره‌ستییه‌نله‌رئنه‌ ئوكته‌بر ریوه‌لوتسییه‌سی نه‌تیجه‌سنده‌ جیر-،سو بیرئلب، ئالار ئاراسنداغی ،بو تیگزسزلكله‌ر بتئرلدی. ،بو كونده‌ سه‌ویت حوكومه‌تئنئڭ باشقالار بله‌ن بر ره‌ته‌ده‌ن تاتار حزمه‌ت ئییه‌سی كره‌ستییه‌نله‌ر ماسسئسئنا جیر توزو، كالحوز، سافحوزلار ئویشدئروغا نیندی ،زور كوچله‌ر قویوون دا،كیتئرب قوشساق، ،بو فاكتلار بر ئوزله‌ری‌گنه‌ده‌ تاتار ۋراچلارن سولتانعه‌لییف ،كونتر-ریوه‌لوتسییه‌سئنه‌ قارشی ئایاقلانئررغا جیته‌رلك ،بولر ئیدی. له‌كین حورلققا قارشی،تاتار ۋراچلاری ئاراسندان‌دا سولتانعه‌لییفچئلككه‌ قوشئلوچئلار ،بولدی. ،مونئڭ سه‌به‌بی ۋراچلار ماسسئسئنئڭ، باشقا ئوقئمشلئلار كبك بر توسلی قاتلاودان عنا بولماوندان كیله‌. تاتار ۋراچلاری ئاراسندا ئشچی، كره‌ستییه‌نله‌ر ئاراسندان چققانلاری ئه‌لی ،شول یللارداغنا كورئنه‌ باشلادئلار. موكار قه‌ده‌ر بولغانلارئنئڭ كوب ئولئشی واق بورژووا قاتلاوندان هه‌م ئیسكی بورژووا سیستیمی بله‌ن به‌یله‌نب كیلگه‌ن كشئله‌رده‌ن عیباره‌ت. تاتار ۋراچلاری ئاراسندا سولتانعه‌لییفچئلكده‌ سوكعی قاتلاوغا یوعنتی یاسارغا ،ترشدی هه‌م ئازمی، كوبمی ،ئول شوكار ئیرشدی‌ده‌. بز ،مونی «82» واقیعه‌سنده‌ ئاچق كوره‌بز. ئلكده‌ن ۋراچلار ئالدندا ،سینفی قاتلاولانو مه‌سئله‌سی ئاچق هه‌م...

QAZAN JAŊALQLARЬ

[illegible]

یاردەمی.

تاتارستان جیر ئشلەری خالق کامیساریاتی تاتارستاننڭ ئۆتاش کومەکلەشکەن رایونلارننا ئاگرانومییە یاردەمن کورسەتونی کیکەیتو ئۆچن، ئاول حوجالدعی ـ ئورمان ئینستیتوتی، ئاول حوجالدعی تیحنیکوملارن هەم کرەستییەن یەشلەری مەکتەبلەری ئوقوچلارن پرایزۋودستۋا پراکتیکاسننا جیبەرونی کیرەکلی تابدی هەم، شول ئوق رایونلارعا ئشچی هەم قزل ئەرمییسلەردەن یۆزلەب بریگادی جیبەرو مەسئەلەسن قورعادی.

Tatarstanda aqac matiriallarь xəzrləy.

Tatarstan Urman Trisь Tatarstan urmannarnda aqac matiriallarь həm utьn xəzrləty eşlərenə krşte. Bu eşlərgə 4 mnnəp eşce alndь. Tatarstanda barlьqь 226 meŋ kup miter byrənə, 200 meŋ kup miter utьn xəzrlənə. Bu utьn kantunnarqa cibərelecək. Alar estenə taqьn 17·800 sintnir muncala 27 meŋ stan kəpcək tuqьmь, citkə cqaru ecen 6 meŋ kup miter imən kismək taqtalarьn, 4 meŋ kup miter crşь byrənəse xəzrlənə. Qazannь utьn blən tə'min ity eşe Tattorg qulьna birelə.

Byrelər blən kerəş.

Uzqan xuçalьq jlnda Tatarstanda 162 byre yterlgən. Iŋ kyp byrene Cistaj kantunь (59 baş) blən Mamadьş kantunnda (28 baş) ytrgənnər. Kyp byre yteryce aucьlarqa 370 sum primiə eləşnde. 50 Sumnьq brnce primiəne Mamadьş kantunnda 16 byre ytrgən aucь Volkof aldь.

کیرەیتو.

29ـ30 نچی یلدا ئاول هەم کانتون شەهەرلەرندەگی کاپیراتیفلارنی کولتوری یاعندان کیکەیتو ئۆچن، تاتسایوز بارلدعی 434 مڭ سوملق فوند بیلگیلەدی. بو ئشنی کیکەیتو ئۆچن ئوزەکدەگی کاپیراتسییە ئۆیشـمالاریدا 52 مڭ سوم یاردەم بیردیلەر. بو سوما ئچندەن پاتریبیتل جەمعییەتی چلینلەرندەن 9 مڭ کشیننڭ نادانلدعن بتترو کوزدە تۆتلا.

ئیدارە چلینلەرنڭ بلمەرن ئارتدرو.

ئاول کاپیراتیفلارننا ئیدارە چلینی بولب سایلانعان تاتار خاتنقزلارننڭ بلمەرن کیکەیتو ئۆچن، قازاندا 50 کشیلك کورس ئاچلدی.

◆ Tatarstannьŋ xəjuancьlq sojuzь xəjuancьlьq eşləren ojştьrucь blgclər xəzrləy kurslarь acarqa 8 meŋ sum bilgelədə.

Qoş-qort yrcety.

Tatarstannьŋ qoşcьlьq sojuzь kiləse jaz başnda Qazan rajonndaqь kymək xuçalqlarnьŋ iptəş Stalin ismndəge Kus brləşməsndə jaxşь nəslle jort qoşlarьn yrcetə torqan rassatnik həm cbşlərne jasalma rəyştə cqara torqan inkubaturiə aca. Anda hər ec atnada 8.500 baş cbeş cqarrqa məmkin bulacaq.

Nadannьq blən kerəşygə 64.600 sum.

Tatsojuz potribitel kopiratsiəseneŋ clinnərə arasnda nadannqnь btery ecen bilgelengən 64.600 sumnь, Qazan Eşcelərəneŋ Yzək Kopiratifьna birrgə buldь.

Qazan xolodilnige acldь

Tatarstan ecen gnə tygel, beten Volgь-Kamь rajonь ecen bik məhim bulqan xolodilnik acldь. Monnan suŋ bzdə də tə'min eşlərndə zur uŋajlqlar bulacaq. It, balq həm jomrqa pradu-ktlarь blən şəhərne daimi rəyeştə tə'min itep bulacaq.

Xolodilniknen maşina bylege.

Qazan xolodilnige iŋ suŋqь amirika tixnikasnda eşləngən. Tuŋdьru ecen amjaq parь qullanьla. 33 grads salqnnqta parqa əjləngən bu amjaq trubalar bujnca tuŋdьru kamiralarьna cibərelə. Truba ecndəge amjaq parь tirə jaqnd aqьjlьlqnь yzenə tartьp ala, kamirada jlьlq kimi - minus 20-30 gradsqa qala.

Salqnnьq tudrqan amjaq parь trubalarda jərep, kire urap qajta həm minus 33 gradstan jlьqa kilgəc pardan sьjq xələnə qajta. Ul jaŋadan xodqa cibərelep iliktr kəce blən eşli torqan pris maşinalarь anь taqь da qaulьjlar, taqь da kire qajtaralar. Amjaq trubalar aşa jəgrə, anьŋ ytkən çire „bozqa əjlənə bara“.

1.500 tonnadan artьq produktnь ytkərə alqan Qazan xolodilnige cit il blgclərnnən başqa salnqan SSSR dəge brnce xolodilnik. Anь kilep qaraqan Amirika inzinirlarь jaxşь cşlən-gən, dip tapqannar.

Xolodilniktə təçribə tuŋdrularь jasalqanda, Tatarstan xekymətnnən Gurin, Şəhər Sovite prsidətele Ramanof həm başqa xuçalьq çəmaqət ojşmalarьnьŋ vəkillərə buldь. Acьlu mitingesndə xolodilnik eşcelərəneŋ brdəm trьşьp eşləylərə əjtlde. Tezy eşenə julbaşcьlьq itkən Plaşcof iptəşne həm inz. Lednrne eşcelər qul cabьr zurladьlar.

Tuŋdьrьp qarau təçribəse uŋşlь cqtь, acьluqa kilgənnər kamirada qoş itlərenəŋ nicek tuŋqanьn yz kyzlərə blən kyrdelər.

KƏNDƏLEK VAQIQƏLƏR

◆ بارب چقماعان ـ کیچکی سەعەت 8 لەردە یوعاری فیدرفسکی ئورامدا، 30ـ نچی یۆرتدا تۆروچی پاناماریوۋا فاتیرننا ماسکنلی 2 کشی کیلب ئیشك ئاچدرعانلاردا، ریۋالۋیر هەم حەنجەرلەرن کورسەتب کرە باشلاعانلار. لەکین پاناماریوۋا تاوش قوبـارب تالاوچلارنڭ ئیکیسن دە تۆتب جیبەرگەن. شول چاقدا تالاوچلارنڭ برسی ئانی جیکلچە یارالاعان. کورشیلەر کیلە باشلاعاچ، تالاوچلار بر نەرسەدە ئالا ئالمیچی قاچقانلار.

◆ ئاقچا تۆزدرعان ـ گاستورکدا تیری جییو ئشندە ئاگینت بولب ئشلەگەن ئیسماعیل سافین، 2619 سوم قازنا ئاقچاسن تۆزدروردا عەیبلەنب قولعا ئالندعان.

◆ پریستندە ئورلانقان ـ چوواش جۆمهورییەتندەن کیلگەن گرازدان چوپرەکوف، ئوسییەدە پاراحود کۆتکەن چاعندا کسەسندەن 200 سوم ئاقچاسن ئورلاتقان.

◆ تەرەزە پییالاسن واتب کرو یولی بلەن بیلگیسز قاراقلار، ۋالادارسکی ئورامندا 28 نچی یۆرتدا تاراسۋا فاتیرندەن 125 سوملق کییملەرن ئورلاعانلار.

سینفی یولن جویعان ئیلیمینت

[illegible]

ئالیکسی کم؟

[illegible]

... لەرگە، کورورت هەم ساناتورییە، فوندی حیسابندان جیبەرلەلەر» دیب ئوقلعا تییش.

تۆزەتو.

[illegible]

Çauaplь ridaktorь: SAFA BORHAN
Bastьrucьsь: „TATIZDAT“

Bilderylər

◆ Tat. Ɵlkə Kontrol' komisiəse bldərə: 23 nce nujəbrdə kic 6 s. tə, partkolligiə utьrьşnda tybəndəge iptəşlərneŋ eşlərə qaralacaq. Eşlərə qaralqanda ul iptəşlərneŋ kilylərə tiəş: 1) Şəfief F. K. 2) Sadьjqof G. S. 3) Makarьf G. J. [illegible]

◆ 21 nce nujəbrdə Tarif - iqtisat siksiəseneŋ [illegible] cьlьşь bulacaq. [illegible]

◆ R. K. I. neŋ zalunnar bluross bldərə: [illegible]

Doklatьk nəjfatь blən: Sutnadzur nacal'nige Lutsakof ip. Qazan stansiəsnnan [illegible].

پارتییە، کامسامول، سەویت هەم پرافسایوز ئاکتیفلارننا چیتدەن تۆرب بلم ئالو

تاتارچا چیتدەن تۆرب ئوقو کامۋوزننڭ بۆتن بولکلەرننە کررگە تلەوچیلەردەن زەیەۋلینییەلەر قابول ئیتیلە.

1) چیتدەن تۆرب ئوقو کامۋوزی. 2) پارتییە کەمیتیتلەری یولباشچیلاری ئۆچن، کامۋوز پراگرامی بلەن چیتدەن تۆرب پارتییە ئاکتیفلاری حەزرلەو کورسی. 3) توبەن پارتییە ئاکتیفلاری ئۆچن، سەویت ـ پارتییە مەکتەبی پراگرامی بلەن چیتدەن تۆرب پارتییە ئاکتیفلاری حەزرلەو کورسی. 4) 30ـ1931نچی ئوقو یلندا ت. ک. ئو. گە کررگە تلەوچیلەر ئۆچن چیتدەن تۆرب حەزرلەنو کورسی. 5) 30 ـ 1931نچی ئوقو یلندا تاتارستان ئۆلکە سەویت ـ پارتییە مەکتەبنە کررگە تلەوچیلەر ئۆچن چیتدەن تۆرب حەزرلەنو کورسی.

تاتار چیتدەن تۆرب ئوقو کامۋوزننڭ «پراسپیکتی» 25 تییننك پوچتی مارکەسی جیبەروچیلەرگە هیچ تۆتقارسز جیبەرلە.

قابول ئیتو ئۆچن رازۋیرسکی هەم واقت بیلگیلەنمی (بۆتن یل بویینا هەم تلەگەن قەدەری).

حات هەم زەیەۋلینییە جیبەرو ئۆچن ئادریس.

Казань ул. Ершова д. №2 Татарский Коммунистический университет, Заочный комвуз•

تیلیفون نومیری 33ـ22.

2-3 bylməle fatir kirək.

Bleşrgə: tilifon 3—75.
„Qzьl tatarstan“ ridaksiəse.

Burcqa kitap, gazit zurnal!

Tatarstan xzmətlelərenə zur uŋajlьq jasau ujь blən həm xzmətlelərən kiŋ rəyeştə kitap həm vaqtlь mətbuqat blən fajdalandьru ecen «TATIZDAT» (kriditovanie)

Burьc actь

Hər ber eşce xzmətker yzeneŋ fabzafmiskomь arqьlь altь ajqa burcqa taratlqan talon dəftəre blən «Tatizdat»nьŋ Qazandaqь, kantun həm rajonnardaqь magazinnarnnan tlegən kitaplarьn satьp ala, gəzitkə, zurnalqa jazьla ala!

Fabzafmiskomnar aşьqьŋьz!

Qazanda «Tatizdat»nьŋ magazinnarь, ikspiditsiəse həm bu eşkə bilgelengən vəkillərə blən, kantun[illegible]bazlarь blən kileşy jasap kirəkle sumaqa cik-talon dəftərləren alьqьz!

Bu turьda tulь məqlymat juqarьda kyrsətlgən urnnarda birelə.
tatizdat səydə bylege.

Xzmətke sorauler.

[illegible]

... هەم ئاوروەلرنی تیکشتروچی کیرەك.

Mullalьqtan taşlaucьlar.

Arca k. Tuqaj v. Sasmaq aulьnьŋ mullasь Əxmirof T. şuşь jlnьŋ 27 nce sintəbrnnən. Minzələ k. Jaŋa Maçьn v. Curaş aulь mullasь şuşь jlnьŋ 27 nce sintəbrdən. Arca k. Kylle-Kimi v. Sap aulь məzine Əxmətef Fəjaz şuşь jlnьŋ brnce yktəbrnnən. Əgrçe aulь mullasь Mostafin Sabirçan şuşь jlnьŋ 1 nce sintəbrnnən taşlьjlar.

«رەسملی، ئەدەبی، کۆلکی»
„Cajan“ «چایان»
☆ ژورنالننا یازل! ☆
1 یلعا 2س. 50ت.، 6 ئای 1س. 30ت.، 3 ئای 70 تیین.

گەزیت، ژورنال تەرتیبسز تابشرلسا

قازان، «تاتئیزدات» ئیکسپیدیتسییەگە دیەن ئادریس بلەن قایدا یازلووکنی، ئادریسکنی، پادپیسکی سروگن کورسەتب حەبەر ئیت، تیز تیکشرب یولعا سالنر.

ئوپکەلەشتەن بولماس

«چایان» نڭ ئوتکەن نومیری جیتمی قالدی، ئالمی قالدق دیب زارلاندلار. «چایان» تاعن «توران ایلی قورولتایینڭ مکمل ئاتچوتن» تولی کیلش باسا. ئالدان یازلماوچلارعا

„چایان“ جیتمەسە بزگە ئوپکەلەمەگز!

Tatnarkomfinnneŋ valyte bylege

Qazan şəhərndəge, kantunnar həm təbəklərdəge pritpriətiələr həm ycrizdiniələrgə həm Tatarstandaqь barlьq xalqqa məqlym ity ecen bldərə:

1) 3 nce industriələştery zajumьna şəhərdə kymək rəyeştə jazьlularnьŋ aformliniələren qabul itynеŋ aqtьq srogь 20 ncь nujəbrgə, aullarda kymək rəyeştə jazьlucьlar həm krəstiən potpiskelərəneŋ aqtьq srogь bu jlnьŋ 31 nce dikəbrenə kycerelə.

2) Podpiskelərne aformit itylər bik aqrьn barqannqtan həm yzəktə Narkomfingə urnnardan xalqqa satlqan zajum obligatsiələrənəŋ kyniurlarь bujnca bilgelənylərə xaqnda məqlymətlər kilep çitməgənnktən, alarnьŋ dəylət znaklarьn basuqa həm alarnь taratuqa totqarlьq kiterələr həm şul səbəptən beten podpiscelərgə kirəkle obligatsiələrnеŋ nomirləren brkety xəzrge kendə məmkin bulmьj;

3) Şulaj da bulsa, yzəktən alnqan xəbər bujnca, obligatsiələrne ezlksez rəyeştə çibəry nujəber urtalarnda başlanacaq həm podpiskecelərgə brketlgən obligatsiələr blən alar nujəber həm dikəber ajlarnda tə'min iteləcəklər həm alarnьŋ hər qajsь obligatsiə nomiren alacaq.

TNKF neŋ valyte bylege mədire: QƏJNTTINOF: 1168

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatrь

(Galaktionof uramь № 13. Tilifon № 2—97)

PƏNÇEŞƏMBE 21 nujəbrdə — Profsojuzlar ecen jabьq spiktakel, jaŋa əsər. **Tozycelər** 5 pərdəle piesse Şəkirof əsəre. Saxnəgə quja baş rizissor Z. SOLTANOF. تۆزوچیلەر

COMĞA 22 nujəbrdə — Acьq spiktakel, jaŋa əsər. **Tozycelər** piesse 5 pərdəle Şəkirof əsəre. Saxnəgə quja baş rizissor Z. SOLTANOF. تۆزوچیلەر

LUNACARSKI ismndəge Zur tiatr (Zur Prolomnьj 47-48) — 24 nujəbrdə acьq spiktakel **Mişcənnər** M. Gorki əsəre. Bilitlər satьla. Kassь 11 dən 2 s. kə, kic 5 tən 9 qa qədər satьla. 21 nujəbrdə Qzьl armiə jorlь clinnərə ecen jabьq spiktakel „KƏNNƏR ERILƏR“. Ujьn 7 jarьm s. tə başlana. 14 nujəbrdə alnqan bilitlər 21 ndə krer ecen jarьjlar.

Basьlьp cqtь

„Urslar ecen tatar tle dərslege 1 nce bylek“
M. Qorbanqəlief həm R. Qəzizfneŋ.
Təzətlgən, estəlgən 4 nce basmasь. Bəjəse 55 tien.
„Tatizdat“nьŋ hər ber magazinnarьnda satьla.

Tatpoligraf

Yzeneŋ beten pritpriətiələrə blən 18 nce nujəbrdən başlap ezlksez eş atnasьna kycte. Eşlər hər kən irtə 8 səqəttən başlap kic 5 səqətkə qədər eşlənə. Zakazlar turьdan - turь kontorda (Mislovski ur. 9) həm caqьru julь blən agint **Stipanof** arqlь alьna. Tilifonnar: Zakaz alu bylegənəke 14-59, proizvodstvo mədirenəke: 1-73 həm 14-63. BIKBAJOF.

قازاندا، کرەستییەنلەر ئۆچن جیگل تلدە، 8 بیتلك زور فارماتدا ئاتناعا بر تابقر چعا تۆرعان

«کرەستییەن گەزیتی» نە یازلنعز!!!

«کرەستییەن گەزیتی» ئاول حوجالدعن یاکاچا تۆزۆگە، کالحوز، سافحوز تۆزلۆشنە زور ئورن بیرب، ئایدرم یارلی هەم ئورتا کرەستییەن حوجالقلارن کوتەرو توردا کرەستییەنلەرگە فایدالی کیکەشلەرنی ئوز واقتندا، تولی ئیتب یازب بارا هەم بۆتن دۆنیا حەللەری، دۆنیانڭ تۆرلی جیرلەرندەگی کرەستییەنلەرنڭ تۆرمشلاری بلەن تانشترب بارا.

«کرەستییەن گەزیتی» بۆلاردان تش فەن ـ تیحنیکی یاکالقلاری، دۆنیاداعی قزقلی ئشلەر، سود ئشلەری بلەن تانشترب بارا هەم هەر تۆرلی ئشلەر توردا ئوقوچلارنڭ سۆاللارنا جەواب بیرە.

«کرەستییەن گەزیتی» ئارقیلی تاتارستان ئۆزەك باشقارماسی پرسیدەتلی ئیبدەش موراتحوزین کرەستییەنلەرنڭ سۆاللارنا جەوابلار بیرە باشلی.

«کرەستییەن گەزیتی» نە یازلو بەیەسی:

بر یلعا بر سوم 20 تیین، 6 ئایعا 60 تیین، 3 ئایعا 30 تیین.

ئالدرو ئۆچن ئادریس:

Казань, Центральный дом Крестьянина ред. газеты "Крестьян газите".

Kino-tiatrlarnьŋ şəhər brləşmələreneŋ 24 nujəbrgə qədər ripirtuarь

Iliktra Pralomnьjda 56 tilifon 6-06.	Sizon janalqlarnnan Olga Zizneva qatnaşь blən xəzrge zaman tormьşьnьŋ kino-satirasь „Jat xatьn“ Kartinь arkistьr blən bara.
Union Pralomnьj 42-8 til. 6-21	21, 22, 23 həm 24 nce nujəbrdə „Dzanki“ 7 bylktə 2 siriə 14 bylktəge tarixi bojəviklərneŋ 1 nce siriəse. 16 jəştən kimne balalar krtlmi.
Catqь	20, 21, 22 nce nujəbrdə „Aəlita“ Igьr Ijlinski qatnaş blən xiali kino-romaь. 16 jəştən kimne balalar krtlmilər.
Majaq	20, 21 nce nujəbrdə „Borьlşta“ Sovkino tarafnnan eşləngən dram
NARODNЬJ	20, 21 nce nujəbrdə dingez tormьşnnan «Kyk jaqalar»
Qzьl joldьz	18, 19 ncь nujəbrdə Jana kamidialar kicəse

Sianslar „Iliktra“ da 6, 8, 10 s. lərdə. „Union“, „Narodnьj“ da 6, 7 jarьm həm 9 jarьm s. tə. „Qzьl joldьz“ da 6, 7 jarьm, 9 s. tə. „Catqь“ həm „Majaq“ ta 6, 7½ həm 9 s. lərdə

kino VUZ	19, 20, 21 nujəbrdə „Portfille kşe“ 6 bylktə dram. Sianslar 6, 8, 9½ s. lərdə Kassь 5 s. də acьla.
Sovit səydə xzmətkerlərə Yzək klubnda Kopirativnьj ur. 46, til 11—49	21 XI də urslar ecen, dingə qarşь tygərək. Kic 6 da. 22 XI də tatarlar ecen, dingə qarşь tygərək. kic 6 da. 22 XI də aqmdaqь səjasət tygərəgeneŋ zənətiələrə. 6 s. tə.
KIZITSE bistəsndəge kinoda.	21 nce nujəbrdə **Kəndəş xatnnar**

Qimmətle kəqəzlərneŋ bəjəse.

1929 ncь jьl 21 nce Nujəbrdə

	Alucьlar.	Satucьlar.
1922 nce jlqь 6 % lь 1 nce dəylət otoş zajumь		5. 02
Dəylət III nce krəst. ecke zajumь		5. 05
1926 ncь jlqь ecke zajumь	131.25.	129.25
1927 nce jlqь 10 % lь otşlь zajum	25.78	25.68
1 nce 6 % lь industriə zajumь	25.72,5	25—62,5
1927 nce jlqь 12 % lь ecke zajum	105·72	105—67
2 nce otşlь industriə zajumь	25 71	25—61
Şul uq prosintsьzь	25—71	25—61
1928 nce jlnьŋ 11 % lь ecke zajumь	102—55	102 50
1929 ncь jlqь prosintsьz dəylət otoşlь zajum	101—75	101-35
Krəstiən xuçalьqьn nqьtu zajumь	10—80	10 45

S. S. R. Dəylət Bankьsьnьŋ Qazan elkə kantorь

Главлит № 23 Типография им. Александрова изд. „Красная Татария“. Кремль 11, 1929 г
Tatglaflit 23 „Krasnaja Tataria“ Gəzitenəŋ N. Aliksandьrof ismndəge tipografiəse, Qazan 1929 jьl Kriml, 11.